

Editorial

Vážení čtenáři,

autoři studií a esejů, které se nám pro tematické číslo o českém divadle druhé poloviny 20. století podařilo shromáždit, se zabývají tématy, jež časově spadají především do šedesátých a osmdesátých let. Patří tak do dvou zlomových období naší historie.

Obrodné procesy pražského jara byly v srpnu 1968 ukončeny „mrazem z Krem-lu“ a pilně se činícími „mrazíky“ domácími: dvěma v čísle pojednávaným divadel-ním souborům byla ukončena činnost s počátkem normalizace. Martin Pšenička v článku „Krvácející myšlenka: skupina Quidam (1966–1972)“ analyzuje hraniční performance/divadelní pokusy brněnského amatérského souboru, s nimiž jako jed-no z mála československých divadel slavilo úspěchy především na zahraničních scé-nách. Jako dokument ke studii publikujeme scénář Jiřího Pavlouška *Archimimus*.

Druhým takto postiženým souborem – opět s rozjízďející se mezinárodní ka-riérou – byla pražská Pantomima Alfreda Jarryho, o jejímž vzniku a činnosti píše Karolina Plicková. Její text pečlivě analyzuje i některé dosud neznámé prameny a doplňuje je o výpovědi dvou čelných aktérů „jarryovců“: Ctibora Turby a Borise Hybnera. Přetiskujeme také kompletní scénáře inscenací tohoto divadla – *Hara-kiri*, *Udělej mu to zprava (Turba tacet)*, *Idioti (Poslední večere)* i dosud nedostup-ný scénář Turbovy inscenace *PAR 3441*, doplněný krátkým komentářem autora.

Dobu tuhé normalizace nahlíží studie Martina J. Švejdy, která se zabývá spolu-prací dramatika Alexe Koenigsmarka s ústeckým Činoherním studiem vedeným na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let režisérem Ivanem Rajmontem.

Do sklonku normalizačního období, měnícího se klimatu osmdesátých let patří sonda Radky Kunderové do české divadelní kritiky počátku přestavby, v níž autorka sleduje situaci a postoje tehdejší rozdělené kritické obce na příkladu reflexe oslav-né prorežimní inscenace *Zvláštní řízení* (1986) v Národním divadle. Nejpokročilej-ší fázi divadelní podoby konce totality hodnotí Vladimír Mikulka v příspěvku o čty-řech politických inscenacích z konce osmdesátých let: *Koncert V...* brněnského Di- vadla na provázku, společný projekt téhož souboru a HaDivadla – scénický časopis *Rozrazil 1/88*, inscenaci hry Václava Beránka *Z Košic do Aše a ještě dál* v ústec-kém Činoherním studiu a dvojici inscenací *Res publika I a II* pražského Realistic-kého divadla. Téma doplňuje soupis dobových ohlasů, polemik, obran a jiných do-kumentů k inscenacím *Rozrazil 1/88* a *Z Košic do Aše a ještě dál*, který připravila Johana Černá.

K dvěma pojednávaným obdobím – šedesátým a osmdesátým letům – patří i dvě eseje: příspěvek maďarského slavisty Endreho Bojtára o peripetiích vzniku překladů her Václava Havla do maďarštiny v polovině šedesátých let obsahuje i přepisy v češ-tině dosud nepublikovaných Havlových dopisů svému maďarskému překladateli, v nichž mj. komentuje některé detaily z textu *Zahradní slavnosti*. A o inscenačních principech Petra Lébly – zejména o jeho „potěmkinovských vesnicích“ v amatérské inscenaci *Tauridus* – píše Miroslav Lukáš.

K tématu patří i rozhovor s divadelním pedagogem, historikem, teoretikem a kritikem Janem Cisařem, který připravila Alena Zemančíková. V čísle najdete re- cenze publikací Jana Buriana, Jiřího Veltruského, Bořivoje Srby a Jiřího Havelky;

Helena Albertová informuje o sbírce divadelních plakátů – dnes již v podstatě okrajovém grafickém žánru – v Divadelním ústavu a Martin Hanoušek podává zprávu o dubnové mezinárodní konferenci o Stavovském divadle pořádané domovským Kabinetem pro studium českého divadla.

Za redakci přeje vše dobré

Honza Petružela
šéfredaktor

Autoři!

DIVADELNÍ REVUE

aktuálně přijímá příspěvky do těchto otevřených tematických bloků:

Divadlo a moc – cenzura v divadle,
divadlo jako instituce, divadlo ve službách ideologie, podoby
politického divadla...

Hudební divadlo – divadlo a hudba,
divadlo a zvuk, současné i historické podoby hudebního
divadla...

**...a stále přijímáme studie i mimo tematické bloky,
eseje, recenze, zprávy, edice dokumentů...**

Podrobnosti k doptání v redakci.

S návrhy či příspěvky nás můžete kontaktovat e-mailem na adresách: honza.petruze-la@divadlo.cz, barbara.topolova@divadlo.cz, martin.psenicka@divadlo.cz, či listem nebo po domluvě i osobně na adrese redakce: Divadelní revue, Institut umění - Divadelní ústav, Celetná 17, 110 00 Praha 1, či tel.: 224 809 133.